

Forfatter: Bergsøe, Vilhelm

Titel: Udrag fra FRA DEN GAMLE FABRIK

Citation: Bergsøe, Vilhelm: "Poetiske Skrifter, 1-7 - Bind II", i Bergsøe, Vilhelm: *Poetiske Skrifter, 1-7 - Bind II*, 1905-, s. 42. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-bergsøe02-shoot-idm140504745815600/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Poetiske Skrifter, 1-7 - Bind II

en maatte jeg have, baade til Forestillingen og til at vise Johanna; men Onkel sagde, at det ikke var noget for Børn — desuden var de dyre, de kostede en Mark Æsken. Hvor længselsfuldt skottede jeg ikke til den røde Æske med den grønne Strygesats, og da endelig Onkel sov, listede jeg mig op og tog tre, som jeg gemte i Sengen. Den Nat sov jeg ikke — jeg tror ikke, at Prometheus' Hjerter bankede stærkere, da han havde stjaalet Ilden fra de udødelige Guder.

Den næste Dag gav jeg Johanna til Kende, at hun maatte vente noget ganske overordentligt. Teaterplakaten blev hæftet op i Vinduet med en Knappe-naal. Jomfru Mortensens Rok spillede Morgiane, Onkels gamle Slobrok Mustafa; selv var jeg Aladdin med den magiske Ring paa min Finger og Jomfru Mortensen i Baghaanden. Endelig kom det Øjeblik, hvor Aladdin, forfaldt af Guder og Mennesker, udmattet styrter om i Hulen og støder Ringen mod Klippen. Af al Kraft stødte jeg til — Svovlstikken fattede af, brændte mig mellem Fingrene og fløj under et Forfærdelsesskrig hen i Morgianes Hørtot, der øjeblikkelig blussede op. Jomfru Mortensens Præcision som Aand var upaaklagelig; kun havde hun den menneskelige Idé at ville slukke med sin Kappe, og det blev vor Ruin. Ild gik der i Kappen, Ild i Onkels Slobrok, den gamle Mustafa, Ild i Adresseavisen, som var Kalifens Silkekaftan, og endelig — Ild i den Vinaand, som var i Onkels Lampe. Det hele var næsten altfor naturligt! Jomfru Mortensen styrtede med et Skrig ned i Køkkenet, Johanna forsvandt fra Vinduet, selv følte jeg kun Skræk, Hede og noget, som bed mig i Benet. Pludselig saa' jeg Onkel styrte ind i Stuen, følte ham løfte mig højt i Vejret, og i næste Øjeblik laa jeg ude i Køkkenets store Vandtønde, hvis Vover lukkede sig over mit Hoved. Fra den Dag af var Para-

dishaven lukket. Jeg sad længe med et forbrændt Ben, og Onkel, der altid satte et underligt Misforhold mellem Brøde og Straf, forbød mig at lege mere i Vinduet. Dertil blev jeg ogsaa snart for stor -- jeg skulde ud i Verden.

Den sørgeligste Dag i en Drengs Liv er den, paa hvilken han kommer i Skole -- den glemmes aldrig, i det mindste ikke af mig. Længe havde Begrebet Skole staaet for mig som noget rædselsfuldt, noget ubestemt skummelt, et Slags Børnehus, hvormed Jomfru Mortensen havde truet, og som jeg altid tænkte mig beliggende mellem Blaa Taarn og Druknehuset. Nu stod jeg paa Legepladsen, ene med min Sorg og mit Savn, omsluttet af gulkalkede, taarnhøje Mure, omstimlet af hundrede skrigende og vrængende Dreng, som puffede mig i Maven, trak mig i Blusen og spurgte, om min Fader var Pottemagersvend. Saa kom en fregnet Fyr med rødt Haar, flad Næse og fremstaaende Tænder. Han puffede mig ind under Vandposten, dunkede mig i Hovedet med Tinbageret og foreslog at døbe „Porcelænsdukken“. Saa blev jeg revet bort fra ham, puttet ind i en Murkrog, klemt og presset af hele Klassen, der stimlede sammen om den nye Dreng som Bier om deres Dronning. Det var det første Begreb, jeg fik om „Trykkefrihed“ -- dengang syntes jeg ikke, at det var nogen prisværdig Indretning. Saa blev der raabt „op“, og jeg førtes af Sted med Strømmen og ind i Klassen, hvor jeg blev hejset op i Skoleremmene inden Læreren kom. Saa spiste den fregnede Fyr mit Smørrebrød under Bordet og sagde, at det var mig, der knirkede med Bænken, hvorpaa Læreren, en bleg, ung Herre med Studenterhue og Lorgnet, bemærkede, at jeg var en Helvedes Brand, der vilde lægge mine Forældre i Graven.

Da jeg hertil svarede, at det var umuligt, fordi de begge var døde, saa brast hele Klassen ud i en

•